

Litteratur.

Jordbrukets Arbetsvagnar.

Föredrag och Diskussionsinlägg vid »Vogndagarna« i Stockholm och Lund (Alnarp), År 1939.

64. Beretning fra Jordbrukstekniska Föreningen, Uppsala. 1939, 123 Sider, Pris 2 Kr. (Sv.)

Jordbrukstekniska Föreningen i Sverige har, som det fremgaar af Undertitlen, afholdt 2 »Vogndage«, der havde samlet et meget stort Antal Deltagere, ved Vogndagen paa Alnarp over 1000 Deltagere, og hvor der ved Foredrag, Diskussion og Fremvisninger redegjordes for en Række Problemer vedrørende Anvendelsen af Vogne med Luft-ringe i Landbruget.

Som Undertitlen og Forordet angiver, er det foreliggende Hæfte en Samling af Foredrag og Diskussionsindlæg i tillempet Form fra de to Vogndage, og omend Hæftet herved faar mindre Værdi som Haandbog, er det en udmærket Maade at gøre de ved disse Moder frem-satte Oplysninger og Diskussionsindlæg tilgængelige for en større Kreds ud over den, der havde Lejlighed til at overvære Vogndagene, og det faar navnlig Værdi gennem et righoldigt Billedmateriale.

Hæftets Hovedtitel er vel ikke allerbedst valgt, da det udelukkende drejer sig om Vogne med Luftringe, og selv de største Tilhængere af disse tør dog næppe paastaa, at Luftringene alene er selvskrevne ved Fremtidens Arbejdsvogne i Landbruget.

Af og til lyder der ogsaa herhjemme Røster om, at Landbrugsvognene trænger til en Rationalisering, og enkelte Steder har Vogne med Luftringe allerede været i Brug i længere Tid, men det drejer sig dog overvejende om Vogne byggede af kasserede Lastbiler og fortrinsvis til Brug ved Mælkekørsel.

Af det foreliggende faar vi at vide, at dette Stadium nærmest er overstaaet i Sverige, og det, man nu paa Grundlag af indhøstede Erfaringer diskuterer, er den mest hensigtsmæssige Form og Størrelse af fabriksfremstillede Vogne udstyret med specielle Luftringe for Landbrugsformaal. De brugte Bildæk forudses dog stadig at finde nogen Anvendelse, og et Forslag gaar ud paa, at Gummifabrikkerne selv skal være Clearingscentral for disse for derved at yde Garanti overfor Brugerne.

Vogntyperne og navnlig Problemet Fladvogn kontra Kassevogn er et af de Spørgsmaal, der diskuteres livligt, og hvor Meningsforskelligheder giver sig til Kende. Særlig fremhæves Fladvognen, som i den rette Udførelse synes at have adskillige hidtil upaaagtede Fordele til alm. Markbrug. Man er dog inde paa den Betragtning, at det til Markbrug, hvor der i Reglen af Hensyn til Køreforholdene maa køres med smaa Læs, er uheldigt med for tungbyggede Vogne, da der for hvert 100 kg overflødig Egenvægt maa regnes med tilsvarende mindre Nyttelast, et Forhold som imidlertid ikke helt harmonerer med de beskrevne og afbildede Vogntyper, der ligger over 1000 kg Egenvægt med fra $3\frac{1}{2}$ —6 Tons Lasteevne, og hvoraf Flertallet er forsynet med hydraulisk eller mekanisk Tippeanordning, nærmest beregnet for Kørsel af Sukkerroer.

En væsentlig Del af Indlæggene drejer sig om Traktortog, d. v. s. Traktorer med 1 eller 2 Paahængsvogne, f. Eks. til Kørsel af Sukkerroer fra Marken og direkte til Fabrik, og der synes fra Myndighedernes Side at udvises stor Tilfældighed m. H. t. Fortolkningen af de gældende Lovbestemmelser om Traktorer og Vognes Afgiftsfrihed ved saadan Benyttelse. Et andet Spørgsmaal, der behandles, er Biltraktorerne (ombyggede ældre Personbiler), som synes at have nogen Udbredelse i Sverige, og med hvilke Maskinprøveanstalten har iværksat Under søgelser.

Det er vel ikke usandsynligt, at Udviklingen i Løbet af forholdsvis kort Tid vil have gjort Oplysningerne i det

foreliggende Hæfte forældet, i hvert Fald er Standardtypen af Fremtidens ideelle Landbrugsvogn næppe blandt de beskrevne, men Hæftet er ikke af den Grund mindre aktuelt for Tiden og fortjener at kendes af enhver, der har Interesse i Landbrugsvognerens Udvikling, idet det dog fortrinsvis har Bud til det større Landbrug.

Knud Hansen.

Gudmund Hatt:

Sydamerika, Fremtidens Verdensdel.

72 Sider, med eet Kort. Fr. E. Petersens Forlag, København 1939.

Her er atter en Bog, der aftvinger Læserne Respekt for Manden, der har skrevet den, og samtidig for det indtil for faa Aar siden ret ukendte Fag, han repræsenterer, Kulturgeografien. Bogen er intet mindre end den danske Nøgle til Forstaaelse af en Række sydamerikanske Befolknings- og Erhvervsproblemer og politiske Bevægelser, og desuden har Forfatteren set Lejlighed til at fremsætte Anskuelse af almen geografisk Interesse, f. Eks. angaaende Raceblandingsproblemer og angaaende den europæiske Kolonisation af Omraader med primitiv Samfundsordning sammenlignet med Kolonisation af Lande, hvor en talrig, agerdyrkende Underklasse udnyttedes af en faatallig Overklasse.

Som rimeligt er behandles navnlig de to største og for Verdensøkonomien betydningsfuldste Lande, Brasilien og Argentina. Skont Industribefolkningen i Argentina er meget talrigere end den agerdyrkende og kvægavlende Befolkning, er begge Lande udprægede Landbrugseksportlande. Argentina udfører $\frac{2}{3}$ af sin Hvede, $\frac{5}{7}$ af sin Majs og næsten alt sit Høfrø, og ogsaa Kvægavlen producerer for Verdensmarkedet, saaledes at Argentina f. Eks. er den største Leverandør til Englands enorme Kødforbrug og Verdens næststørste Uldeksportør.

Brasilien søger i sin Landbrugsproduktion at komme bort fra sin farlige Ensidighed; f. Eks. gik dets Kaffe-

eksport 1929—37 ned med 20 pCt. samtidig med, at Sukker og Bomuld vandt Terræn. Mange andre Produkter vil i nærmeste Fremtid faa stor Betydning; det brasilianske Landbrugs Produktionsmuligheder er næsten ubegrænsede, naar der blot kan findes Afsætningsmarkeder. Og hele denne Udvikling støttes af raastoffattige Stormagters Interesse.

At Landbruget i Sydamerikas forskellige Egne er underkastet forskellige Betingelser og ganske andre end hos os, skyldes ikke alene fysisk-geografiske Aarsager, men ogsaa historiske, og heller ikke disse undlader Forfatteren at gøre nærmere Rede for.

Naar saa meget Stof kan indeholdes i en saa forholdsvis lille Bog, skyldes det Forfatterens specielle Fremstillingsevne; uden at Stoffet nogensinde bliver tørt og kedeligt, har Forfatteren udeladt unødvendige Sætninger, som de fleste Skribenter maa bruge for at pynte paa Sproget; ja, der er næsten ikke en Sætning, hvori der findes et unødvendigt Ord.

Forlaget har udstyret Bogen med et smukt, korngult Bind med en grøn Silhuet af den omhandlede Verdensdel, og Titlen fremtræder i smukke, røde Bogstaver. Men naar man lukker Bogen op, frastødes man af det daarlige løse Papir, som i Lys hurtigt bliver graagult. Af Kort findes kun eet eneste Oversigtskort, saa det er nødvendigt at have et Atlas ved Haanden, naar man læser den. Dels burde der være et Kort over Atlanterhavet med Nord- og Sydamerika, Europa og Afrika, og dels burde Forlaget have gjort sig den Ulejlighed at laane Humlums fortræffelige Befolknings- og Erhvervskort fra »Lytterkalenderen«. Anmelderen rettede i »Geografisk Tidsskrift«, 2. Hæfte 1938, omtrent samme Kritik mod Forlaget i en Anmeldelse af samme Forfatters »Afrika og Østasien«, men da den ikke synes at have virket, gentages den her.

Aa. H. Kampp.

Mindre Meddelelser.

Uddelingen af Præmier vedrørende Landbrugets Binæringer.

Af Midler af Redaktør *J. Pedersen-Bjergaards Legat* uddeler Det kgl. danske Landhusholdningsselskab forskellige Præmier for fremragende Virksomhed paa Landbrugsbinæringerens Omraade.

Blandt de Ydelser, der særlig vil komme i Betragtning ved Præmieuddelingen, kan nævnes:

- 1) En kort og klar Skildring af Virksomheden og de opnaaede økonomiske Resultater med Hovedvægten lagt paa Fjerkraavl som væsentlig Indtægtskilde og med Fremhævelse af, hvad man særlig mener at skyldes sine hidtil opnaaede Resultater.
- 2) Den for Dagen lagte Omtanke og Ordenssans.
- 3) Børns og unge Familienmedlemmers Opdragelse til Deltagelse i Arbejdet.
- 4) Sans for god Oplysning i Almindelighed og hjemlig Hygge.

Ansøgninger bør til Vejledning for Bedømmelsesudvalget være ledsaget af Vidnesbyrd fra sagkyndig Side.

Ansøgninger om at komme i Betragtning ved Uddeling af Legatportionerne eller Indstillinger dertil indsendes paa almindeligt Brevpapir (Skema benyttes ikke) til Det kgl. danske Landhusholdningsselskab, Rolighedsvej 26, København V., inden 1. November d. A.

Udkomne Bøger.

19de Beretning om Landbrugsraadets Virksomhed 1. Januar 1938—31. December 1938. Udarbejdet af Raadets Sekretariat. 276 Sider. (Kbhvn. 1939).

Danmarks Mejeri-Statistik 1939. Danmarks Mejeri-Drifts-Statistik, 42. Aarsberetning (Regnskaber for 1938). — Danmarks Smørpris-Statistik, 36. Aarsberetning (1. April 1938—31. Marts 1939). Udgivet ved Statstilskud af Udvalget for Mejeri-Statistik. Udarbejdet af Kontoret for Mejeri-Statistik, Aarhus, ved L. P. Frederiksen, Kontorets Leder. 74 + 160 Sider. (Odense 1939).

Undersøgelser over Landbrugets Driftsforhold. Periodiske Beretninger III. Arbejdsforbrugets Størrelse og Fordeling i danske Landbrug 1927—36. Udgivet af Det landøkonomiske Driftsbureau. 76 Sider. I Kommission hos fh. August Bangs Forlag, Ejvind Christensen. (Kbhvn. 1939).

Danske Afgrødeanalyser. Ved R. K. Kristensen. 50 Sider. — *Forsøg med Godskning af Hindbær.* Ved Nils Dullum. 57 Sider. — *Dyrkningsforsøg med Sorter og Stammer af Tomater paa Fri-land 1936—38.* Ved T. Bacher. 16 Sider. — *Gødningsforsøg paa Forsøgsstationen ved Studsgaard 1929—36.* Ved N. J. Nielsen og Jacob Wested. 27 Sider. 323.—326. Beretning fra Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur. (G. B. N. F., Kbhvn. 1939).

Den danske Andelsbevægelse. 4. Udgave. Ved A. Axelsen Drejer med Bidrag af J. Th. Arnfred, Fr. Dalgaard, L. A. Godsk og C. C. Heilesen. Udgivet af Andelsudvalget. 320 Sider. Martins Forlag. (Kbhvn. 1939).

Immunisering af Kvæg mod Mund- og Klovesyge ved Hjælp af Adsorbater af Virus til Aluminiumhydroksyd. Af E. F. Fogedby og J. Harbo. Meddelelser fra Statens veterinære Forsøgsstation for Virussygdomme, Lindholm. XIII. Særtryk af Maanedsskrift for Dyrleger. Bd. LI 1939. 16 Sider. (Kbhvn. 1939).

3. Beretning fra De samvirkende danske Husholdningsforeninger over Foreningens Arbejde 1. Juli 1938—1. Juli 1939. Udarbejdet af Konsulent Gudrun Larsen. 47 Sider. (Roskilde 1939).

Landbrugets Prisforhold i August Maaned 1939.

(Ved Det landøkonomiske Driftsbureau).

Tabel 1. Priser i Kr. pr. 100 kg.

	1938			1939		
	Hele Aaret	Jan.— Aug.	Aug. Md.	Jan.— Aug.	Juli Md.	Aug. Md.
Landbrugsprodukter:						
Sødmælk (ab Mejeri) ¹⁾	13,31	13,08	13,28	13,25	12,96	12,72
Smør, Notering	230	223	230	235	227	223
do., Afregningstal	236	230	236	240	233	230
Ost, 20 pCt.	90	90	90	88	85	85
Æg	117	105	125	94	92	120
Slagterisvin, 1.Kl., m. Kort (sl.V.)	176	179	177	172	174	177
do. uden Kort (do.)	94	100	100	123	125	125
Slagtekøer, Kbhv., 1. Kl. (lev.V.)	50	51	53	55	56	60
Stude og Kvier, Esbj., 1. Kl. (do.)	59	60	59	64	65	66
Smaaigrise, Køge, Kr. pr. Stk. .	35	37	30	49	46	49
Kælvekoer, Odense, 1. Kl., Kr. pr. Stk. ²⁾	402	—	400	425	425	425
Unge Heste, Odense, Kr. pr. Stk.	1093	1090	1100	1100	1100	1100
Hvede, Sælger	16,06	17,07	14,50	14,76	15,58	15,00
do., Køber	15,76	16,77	14,06	14,46	15,26	14,67
Rug, Sælger	15,86	16,72	14,13	15,02	15,94	14,70
do., Køber	15,57	16,40	13,75	14,71	15,63	14,45
Byg, 2/r, Sælger	14,81	16,18	12,90	11,86	11,90	12,10
do., Køber	14,43	15,76	12,55	11,56	11,61	11,85
Havre, Sælger	13,98	15,18	13,12	12,67	13,14	12,81
do., Køber	13,48	14,68	12,62	12,17	12,64	12,31
Hø	7,73	8,01	8,10	7,78	8,00	6,94
Hundegræsfrø	104	88	85	126	103	88
Alm. Rajgræsfrø	64	57	59	89	92	85
Ital. do.	39	32	40	66	80	75
Foderstoffer:						
Bomuldsfrøkager	15,50	15,61	15,40	15,17	15,44	15,45
Solsikkekager	16,63	16,66	16,45	15,76	15,75	15,55
Palmekager	15,38	15,56	15,25	13,29	13,19	13,10
Hvedeklid	14,25	15,64	14,00	11,23	11,50	11,35
Majs, La Plata	16,54	17,01	15,95	14,93	14,13	14,50
Kunstgødning:						
Chilesalpeter	17,05	17,28	16,10	17,28	17,60	16,10
Kalksalpeter	16,53	16,74	15,60	16,74	17,05	15,60
Sv. Ammoniak	16,58	16,79	15,65	16,79	17,10	15,65
18 pCt. Superfosfat	6,63	6,73	6,30	6,73	6,80	6,30
40 „ Kaligødning	13,49	13,70	12,45	13,70	13,95	12,45

1) Ekskl. Mælkeafgift.

2) Bestaaet Tuberkulinproven.

Tabel 2. Prisindeks (Femaaret 1909/14 = 100).

	1938			1939		
	Hele Aaret	Jan.—Aug.	Aug. Md.	Jan.—Aug.	Juli Md.	Aug. Md.
Landbrugsprodukter:						
Sødmælk	127	125	126	126	123	121
Smør, Notering	110	107	110	112	109	107
do., Afregningstal	113	110	113	115	111	110
Ost	158	158	158	154	149	149
Æg	99	89	106	80	78	102
Slagterisvin med Kort	181	185	182	177	179	182
do. med og uden Kort ¹⁾	180	184	181	177	179	182
Slagtekøer (København)	86	88	91	95	97	103
Stude og Kvier (Esbjerg)	97	98	97	105	107	108
Unge Heste (Odense)	148	148	149	149	149	149
Hvede	116	124	105	107	113	109
Rug	133	140	118	126	134	123
Byg, 2/r.	115	126	100	92	92	94
Havre	116	126	109	105	109	106
Hø	113	117	118	113	116	101
Foderstoffer:						
Bomuldsfrøkager	106	106	105	103	105	105
Solsikkekager	129	129	128	122	122	121
Palmekager	135	137	134	117	116	115
Hvedeklid	128	140	126	101	103	102
Majs, La Plata	148	152	143	134	126	130
Kunstgødning:						
Chilesalpeter	86	87	81	87	89	81
Kalksalpeter	86	87	81	87	88	81
18 pCt. Superfosfat	112	114	106	114	115	106
40 „ Kaligødning	113	115	104	115	117	104
Vejet Prisindeks for:						
Mejeriprodukter	116	113	116	117	114	113
Husdyrprodukter, ialt	128	127	130	127	126	130
Korn	118	127	106	105	109	106
Planteprodukter, ialt	119	127	108	107	108	106
Landbrugsprodukter, ialt	128	127	129	126	125	128
Kraftfoder	123	127	119	113	114	113
Kunstgødning	97	98	91	98	100	91
Andre Vareindkøb	88	88	88	100	100	100
Vareindkøb, ialt	114	117	110	109	110	107

1) Forholdsmæssigt beregnet.